

ถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

วรรณภา ประยุกต์วงศ์¹ โชคดีรังค์ จงจอหอ² และ ลัดดาวัลย์ โพธิ์วิจิตร³

Received 28/02/2022 Revised 07/05/2022 Accepted 29/05/2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในนวัตกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบบันทึกจากการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกจากการสังเกต และแบบวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า (1) เทศบาลตำบลทัพทันมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูงสุดกับการเข้าถึง (2) นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน ได้แก่ (2.1) การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคนสามวัยในการอ่านออกเสียงนิทานและวรรณกรรมสำหรับเด็ก (2.2) การสร้างห้องสมุดนิทานให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลทัพทัน เพื่อจัดหาหนังสือนิทานใหม่ ๆ หมุนเวียนให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้ยืมไปอ่านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และ (2.3) การจัดการความรู้หลังกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ (3) ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างพันธมิตรสัมพันธ์กับชุมชน

คำสำคัญ: การส่งเสริมการอ่าน; นวัตกรรม; ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; อุทัยธานี

¹ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ อีเมล wanna.pry@mahidol.edu

² อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อีเมล chokthumrong_c@kpru.ac.th, ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

³ ผู้ช่วยนักวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ อีเมล laddawan.pho@mahidol.ac.th

A Lesson Learned from Application of the Sufficiency Economy Philosophy as an Approach to Innovative Reading Promotion of Thapthan Tumbon Municipality, Thap Than District, Uthai Thani Province.

Wanna Prayukvong¹ Chokthumrong Chongchorhor² Laddawan Phothiwichit³

Received 28/02/2022 Revised 07/05/2022 Accepted 29/05/2022

Abstract

This descriptive qualitative research aimed to study the impact of the ‘Sufficiency Economy Philosophy’ as an approach to promote innovative reading in Thapthan Tumbon municipality, Thap Than District, Uthai Thani Province, Thailand. This municipality was selected for the purposes of this study as the local government responsible for assigning activities to schools already utilizes the ‘Sufficiency Economy Philosophy’ as a guideline to promote reading in respective educational institutions in the area. The research tools consisted of a detailed interview form, a focus group interview form, participants’, and non-participants’ observation forms, and a content analysis form. The results of the study revealed that 1) Thapthan Tumbon municipality has made this approach its highest priority with respective guidelines incorporated across all levels; 2) This approach has been introduced to three generations of learners with the use of fairy tales and children's literature, which has led to the creation of a library center in Thapthan Tumbon municipality for child development in order to circulate new storybooks to students and parents free of charge. Furthermore, various online sources have been created to share knowledge using digital technology and social media; 3) The factors contributing to the success of this approach include strong leadership, effective management, and great community engagement.

Keywords: Promotion of Reading skills, Innovation, Sufficiency Economy Philosophy, Uthai Thani

---

¹ Associate Professor, Mahidol University, Nakhonsawan Campus, Thailand. email: wanna.pry@mahidol.edu

² Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kamphaeng Phet Rajabhat University.

email: chokthumrong_c@kpru.ac.th, Corresponding author.

³ Research Assistant, Mahidol University, Nakhonsawan Campus, Thailand. email: laddawan.pho@mahidol.ac.th

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการพลิกผันเชิงทำลายล้างของเทคโนโลยีต่างๆ (Disruptive Technology) ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมซึ่งมีความเสี่ยงและภัยคุกคามต่อการบริหารองค์กรและประเทศชาติ การขับเคลื่อนประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนนั้น รัฐบาลจึงต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ ด้วยการพัฒนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในปี 2579 (The Secretariat of the Prime Minister, 2017)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 “เศรษฐกิจพอเพียง คือทำอะไรไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งช่าน ไม่ทำอะไรให้มันเกินไป เมื่อทำแล้วได้ผลในการกระทำนั้น” (Charoenrath, 2008) ต่อมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้น้อมนำมาบูรณาการกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ร่วมกับการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น (Department of Local Government Promotion, 2011)

คำว่า “นวัตกรรม” คือ การนำความคิดสร้างสรรค์ หรือกระบวนการใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่มาช่วยสร้างมูลค่าเศรษฐกิจ การพัฒนานวัตกรรมมีจุดเริ่มต้นจากภาคเอกชน ด้วยกลไกการดำเนินงานเชิงบูรณาการจึงทำให้เกิด “นวัตกรรมแบบเปิด (Open innovation)” ที่นำมาสู่การพัฒนาแบบก้าวกระโดดในภาคเอกชนด้วยระยะเวลาอันสั้น ต่อมาจึงขยายตัวมาสู่ภาคราชการในหลากหลายรูปแบบ อาทิ “นวัตกรรมจากภาครัฐ” “นวัตกรรมสังคม” และ “นวัตกรรมท้องถิ่น” โดยมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมเชิงคุณค่า (Value driven innovation) ที่ก่อให้เกิดเป็นประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับความหมายของความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับเข้าถึง คือ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิต (Prayukvong, Chongchorhor, & Phothiwichit, 2019)

การถอดบทเรียนจากนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยสร้างความเข้าใจเชิงลึกในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรและพัฒนาชุมชน รวมถึงรูปแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่สร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนและก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน สอดคล้องกับ Banchanont (2017) ที่กล่าวว่า การสร้างนวัตกรรมเพื่อประเทศไทย 4.0 เป็นนโยบายที่กว้าง แต่ยังคงขาดรายละเอียด โดยเฉพาะแนวทางในการส่งเสริมนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทัพทันจนได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ซึ่งเทศบาลตำบลทัพทัน ได้ผลักดันให้คณะครูและผู้ปกครองช่วยเหลือกันพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์ทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น การฝึกฝนเด็กให้เป็นผู้กล้าว่าน้าทักทาย เชิญธงชาติ ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ และนำกิจกรรมออกกำลังกายในช่วงเช้า การพัฒนาสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยเชิญผู้สูงอายุจากโรงเรียนผู้สูงอายุให้มาอ่าน/เล่นนิทานให้เด็กฟัง และให้ผู้ปกครองยืมนิทานไปอ่านให้เด็กฟังก่อนนอน และกลับมาเล่านิทานให้เพื่อนฟัง เป็นต้น นวัตกรรมส่งเสริม

การอ่านดังกล่าวมีแรงสนับสนุนมาจากการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง ควรค่าแก่การถอดบทเรียนแห่งความสำเร็จ ซึ่งผลวิจัยนี้ช่วยให้ทราบถึงแนวปฏิบัติที่ดีในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการบริหารจัดการที่และการสร้างนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านในองค์ประกอบท้องถิ่นที่ควรขยายผลไปสู่หน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป (Prayukvong, Chongchorhor, & Phothiswicht, 2019)

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษร ออกมาเป็นความคิด และความคิดที่ได้จากการอ่านผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และเป็นเครื่องช่วยพิจารณาตัดสินใจ นำแนวความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ (Chengklinchan, 1999) การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และจนกระทั่งถึงวัยชรา ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการอ่านยังมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเองทั้งด้านการศึกษา ด้านวิชาชีพ และด้านคุณภาพชีวิต (Kuhapinan, 2002) การส่งเสริมการอ่านเป็นกิจกรรมสืบเนื่องกันที่ช่วยพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันกว้างขวาง และประสบความสำเร็จในชีวิต (Chaleysub, 1988) กิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3-5 ปี ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในชั้นปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเป็นสำคัญ โดยกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมทางการอ่าน (2) การอ่านหนังสือให้ฟัง และ (3) การเล่านิทาน ซึ่งผลงานวิจัยต่าง ๆ ได้ระบุว่ากิจกรรมเหล่านี้ล้วนส่งผลดีต่อเด็กในหลาย ๆ ด้าน (Chengklinchan, 1999) ดังเช่นผลงานวิจัยของ Chukovsky (1963) พบว่า การนำวรรณกรรมไปอ่านให้เด็กอายุ 6-10 ขวบฟังส่งผลให้เด็กได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์และมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Cohen (1968) พบว่า การอ่านวรรณกรรมให้เด็กอนุบาลฟังตามด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทำให้เด็กมีคะแนนด้านทักษะทางภาษาที่สูงขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระหว่างคนต่างวัยล้วนส่งผลดีต่อเด็กเช่นเดียวกัน ดังเช่นผลงานวิจัยของ Stavans & Goldenberg (2008) พบว่า การเล่าเรื่องของผู้อุปการะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการรู้หนังสือของเด็ก สอดคล้องกับ Purcell-Gates (2000) พบว่า ความถี่ในการอ่านหนังสือนิทานของพ่อแม่กับบุตรหลานส่งผลต่อความสามารถในการรู้หนังสือของเด็ก สำหรับ DeBriun-Parecki (2007) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้รับผลกระทบเชิงบวกจากพฤติกรรมการอ่านแบบมีปฏิสัมพันธ์ของผู้อุปการะกับบุตรหลาน เช่นเดียวกับ Suwannakhae (2014) พบว่า การอ่านแบบมีปฏิสัมพันธ์ของผู้อุปการะกับบุตรหลานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการอ่านของเด็ก

สำหรับคุณประโยชน์ของการส่งเสริมการอ่านในสังคมผู้สูงอายุนั้น Pakdee (2012) พบว่า การส่งเสริมการอ่านผ่านการเล่านิทานที่บ้านของผู้สูงอายุช่วยสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคน 3 วัย คือ ครู เด็กและผู้สูงอายุ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมองเห็นคุณค่าในตนเอง และช่วยให้เด็ก

ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Dit-ung (2016) พบว่า การเล่านิทานสอดแทรกประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุช่วยสร้างความเข้าใจในธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงของชีวิตให้บุตรหลานและสมาชิกในครอบครัวสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการร่วมกันระหว่างคนหลากหลายวัย เพราะนอกจากจะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ให้กับบุตรหลานแล้ว ยังก่อให้เกิดพัฒนาการทางภาษาและช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็ก ในอีกด้านหนึ่งก็ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุเพราะช่วยให้ท่านเหล่านั้นเห็นถึงคุณค่าของตนเองและได้ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปรากฏการณ์นี้เป็นโจทย์ที่ท้าทายต่อการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนว่าจะมีหน่วยงานใดที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับการส่งเสริมการอ่านจนประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในนวัตกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุทัยธานี

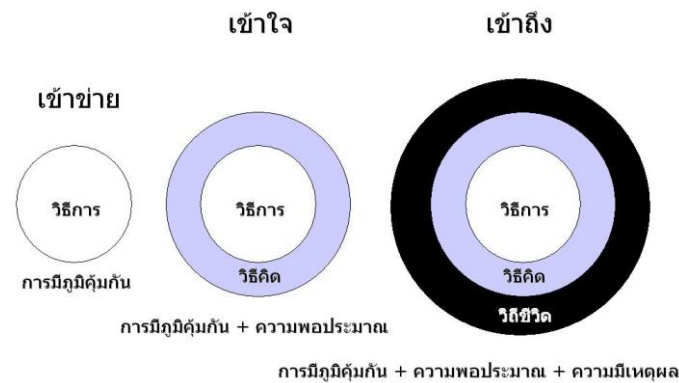
ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากบทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วทั้งประเทศ โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย พันธเสน เป็นหัวหน้าชุดโครงการวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ประยุกต์วงศ์ หัวหน้าโครงการวิจัยย่อยที่รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง โดยบทความวิจัยนี้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ คือ จังหวัดอุทัยธานี สำหรับขอบเขตด้านประชากร คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุทัยธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทความวิจัยนี้ได้ใช้แนวคิดการส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์และเตรียมความพร้อมในเด็กอายุ 3-5 ปี (Chaleysub, 1988; Chengklinchan, 1999) ร่วมกับแนวคิดในการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ Puntasen (2017) ได้แบ่งไว้ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 เข้าข่าย คือ มีวิธีการในการสร้างภูมิคุ้มกัน ระดับที่ 2 เข้าใจ คือ เกิดความสามารถในการพึ่งตนเองได้ และระดับที่ 3 เข้าถึง คือ การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมออยู่ในวิถีชีวิต โดยได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ 12 ด้าน ดังนี้ 1. การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และไม่มีการทำผิดกฎหมาย 2. การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 3. การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น 4. งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ 5. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข 6. งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม 7. งานส่งเสริมอาชีพ

เกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน 8. งานด้านสังคมและวัฒนธรรม 9. การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข 10. การจัดการศึกษา สาธารณสุขและการจัดการขยะในระดับที่สูงขึ้น 11. การจัดการกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้ 12. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้ดียิ่งขึ้นและนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพที่ 1 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Puntasen, 2017)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (Chantavanich, 2018) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง

1.2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้หลักการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และหลักการเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ดี (Good informant) เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 3 ปี ได้แก่ เทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอกงพิสัย จังหวัดอุทัยธานี ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้ให้บริการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลทัพทัน (2) กลุ่มผู้รับบริการ ได้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย และญาติซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน ทั้งนี้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ใช้วิธีการแนะนำแบบบอกต่อ (Snowball technique) โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญ คือ (1) ต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทัพทัน อำเภอกงพิสัย จังหวัดอุทัยธานี ไม่ต่ำกว่า 10 ปี และ (2) เคยได้รับบริการจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview form) แบบบันทึกจากการสนทนากลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Focus Group Discussion form) แบบบันทึกจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม (Participant and Non Participant Observation form) และแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis form)

3. ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูลการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี รายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และรายงานการศึกษาความพึงพอใจที่เทศบาลตำบลทัพทันได้จ้างหน่วยงานภายนอกจัดทำขึ้น

3.2) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Interview) ในลักษณะการจัดการความรู้ (KM: Knowledge Management) ที่มีกระบวนการถอดบทเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (AAR: After Action Review) (Phasukyud, 2010) โดยรวบรวมข้อมูลในลักษณะความคิดเห็น และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริงโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในชีวิตส่วนตัวและในองค์กร

3.3) การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหาร สมาชิกสภา และบุคลากรของเทศบาล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

3.4) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participatory observation) ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

3.5) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory observation) เข้าร่วมเวทีประชาคมต่าง ๆ เช่น เวทีประชาคมเพื่อพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) เพิ่มเติม ฉบับที่ 2 เวทีประชาคมประจำเดือน การประชุมสภา และการประชุมคณะกรรมการกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อความเชิงพรรณนา (Description) ที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่มเฉพาะ การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม จากนั้นจึงทำการจัดบันทึกข้อมูลทั้งหมดไว้ ซึ่งแบ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

4.1.1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction) คือ วิธีตีความสร้างข้อสรุปจาก รูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น

4.1.2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนก ข้อมูลเป็นชนิด ๆ เป็นขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องถัดไป โดยนำข้อมูลที่ได้ จากการวิเคราะห์แบบอุปนัยทำการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ

4.1.3) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบ โดยนำข้อมูลมาเทียบปัจจัยต่างๆ โดยการแยกแยะแต่ละปัจจัยออกเป็นส่วนๆ แล้วดูว่าปัจจัยนั้นมีอะไรสัมพันธ์หรือซ้ำ หรือเกี่ยวข้งกันในแง่ไหนบ้าง

4.2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายโดยเน้นเนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อความ โดยนำข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี มาลงรหัสข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงคุณภาพ จากนั้นจึงนำชุดข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์หาธีมของเรื่องราว (Theme) แล้วสร้างข้อสรุป หาความสัมพันธ์ เทียบเป็นปัจจัยต่างๆ ออกเป็นส่วนๆ เพื่อหาลักษณะร่วมและความแตกต่างของข้อมูลสรุป

4.3) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลวิจัยที่ได้เก็บรวบรวมมาให้มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือ และป้องกันความผิดพลาด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลวิจัยที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี นั้นมีความถูกต้องหรือไม่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ที่ถึงแม้ว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเป็นคนละคนกัน แต่ข้อมูลวิจัยที่ได้มาทั้ง 3 ส่วนที่ได้ควรถูกต้องตรงกัน

4.3.2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน หากข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี นั้นมีความแตกต่างกันหรือขัดแย้งกัน ผู้วิจัยต้องเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยใหม่อีกครั้ง และหากข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วปรากฏว่าเป็นข้อมูลที่เหมือนกันจึงมีความน่าเชื่อถือว่าเป็นข้อมูลที่ต้องการสมบูรณ์ แล้วจากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในลักษณะของการเขียนรายงานวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

เทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี มีประวัติความเป็นมาที่สะท้อนถึงความสมัครสมานสามัคคีของบรรพบุรุษ โดยคำว่า “ทัพทัน” ปรากฏในพงศาวดารในสมัยกรุงธนบุรี โดยกองทัพไทยที่มีเจ้าพระยาอมรรักษ์ เจ้าพระยาราชสุภาวดี และเจ้าพระยารามัญวงศ์เป็นนายทัพ ทำการขับไล่ทหารพม่าที่มีนายทัพชื่อ กะละโม้ ถอยร่นจากเมืองกำแพงเพชรมาทางเมืองอุทัยธานี ซึ่งฝ่ายไทยได้ยกทัพติดตามมาทันทหารพม่าที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ทำการรบพุ่งโจมตีจนฝ่ายพม่าแตกพ่ายไป ชาวบ้านจึงได้ขนานนามหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านทัพทัน” จึงเป็นที่มาของชื่อทัพทันในปัจจุบัน เทศบาลตำบลทัพทันเดิมเป็นสุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล

ตำบลทัพทันตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 13 ก.พ. 2542 เทศบาลแห่งนี้มีพื้นที่ประมาณ 57.97 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งหมด 9,018 คน มีจำนวน 1,752 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 6 คน/ครัวเรือน เพศชาย 4,307 คน เพศหญิง 4,711 คน จำนวนเด็กก่อนวัยเรียน 420 คน จำนวนผู้สูงอายุ 1,812 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา เลี้ยงสัตว์ รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย บางส่วนรับราชการและรับจ้างทั่วไป

วิถีชีวิตของชาวทัพทันอิงอาศัยทรัพยากรธรรมชาติอย่างแนบแน่น การดำรงชีวิตจึงคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืนจนถึงรุ่นลูกหลาน อีกทั้งยังมีตลาดนัดโคกระบือที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากกลุ่มวิสาหกิจตำบลทัพทัน ได้แก่ ทองม้วน กล้วยแปรรูป ทอผ้าฝ้ายขาว พรมเช็ดเท้า เห็ดนางฟ้า กล้วยไม้แมลง เครื่องจักสาน พวงกุญแจต่างๆ ที่ผู้สูงอายุเป็นผู้ประดิษฐ์ ซึ่งเป็นที่ตอบรับจากผู้ที่มาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นอย่างมาก สำหรับแหล่งน้ำในเขตเทศบาลตำบลทัพทันจำนวน 4 แหล่ง ได้แก่ คลองทัพทัน คลองมะนาว คลองตลุก และคลองโพธิ์ ในส่วนของสภาพสังคมและวัฒนธรรมของตำบลทัพทัน พบว่า เป็นสังคมที่อยู่กันอย่างเรียบง่าย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดทัพทันวัฒนารามเป็นศูนย์รวมจิตใจ ชาวบ้านมีความรักความสามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้แก่กันและกัน สำหรับงานประเพณีที่สำคัญของตำบลทัพทัน ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีออกพรรษา ประเพณีลอยกระทง และประเพณีเรียกขวัญข้าว เป็นต้น

เทศบาลตำบลทัพทันมีแหล่งให้บริการทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญ ได้แก่ โรงพยาบาลทัพทัน 1 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3 แห่ง และคลินิกในเขตเทศบาลตำบลทัพทันจำนวน 3 แห่ง สำหรับแหล่งให้บริการทางการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลทัพทัน 1 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 แห่ง นอกจากนี้เทศบาลตำบลทัพทันได้จัดสวนสาธารณะที่บริการประชาชนอยู่ในบริเวณเทศบาล และมีสระว่ายน้ำในร่มเพื่อให้ประชาชนและเด็กได้มาออกกำลังกาย ในด้านการคมนาคมขนส่งสามารถสัญจรไปมาทางถนน โดยมีเส้นทาง 8 เส้นทาง ได้แก่ 1. เส้นทางจากจังหวัดอุทัยธานี 2. เส้นทางจากตำบลดอนกลอย 3. เส้นทางจากอำเภอหนองฉาง 4. เส้นทางจากตำบลตลุกคู่ 5. เส้นทางจากอำเภอสว่างอารมณ์ 6. เส้นทางจากอำเภอโกรกพระ 7. เส้นทางจากตำบลหนองเต่า 8. เส้นทางจากตำบลหนองกระทุ่ม สำหรับปราชญ์ชาวบ้านที่มีบทบาทในการพัฒนาตำบลทัพทันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1. นายมา ศรีสุวรรณ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในด้านดนตรีและการประพันธ์เพลง 1. อาจารย์ ดร.จตุรภัทร วรธนภัคทร์ เป็นผู้เขียนหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลทัพทัน และ 3. เรืออากาศตรีโสภัส ชมสวัสดิ์ ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลทัพทัน

ตอนที่ 2 ระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน

ผลการวิจัยระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ Puntasen (2017) ได้แบ่งไว้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 เข้าข่าย คือ มีวิธีการในการสร้างภูมิคุ้มกัน ระดับที่ 2 เข้าใจ คือ เกิดความสามารถในการพึ่งตนเองได้ และระดับที่ 3 เข้าถึง พบว่า เทศบาลตำบลทัพทันอยู่ในระดับที่ 3 คือ “เข้าถึง” โดยมีคะแนน 270 คะแนน จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1 เทศบาลตำบลทัพทันจึงถือเป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุขที่สามารถประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับวิถีชีวิต

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน

ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้รับ
1	การบริหารงานอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและไม่มีการทำผิดกฎหมาย	50	41
2	การวางแผนและจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม	20	20
3	การวางแผนการทำงานเพื่อส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	15	15
4	งานโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ	15	15
5	การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งความสุข	50	50
6	งานโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม	20	13
7	งานด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชน	15	15
8	งานด้านสังคมและวัฒนธรรม	15	15
9	การบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข	30	30
10	การจัดการศึกษา สาธารณสุข และการจัดการขยะ ในระดับที่สูงขึ้น	20	14
11	การจัดกิจกรรมลดปัญหาสังคมและเพิ่มสวัสดิการสังคมเท่าที่สามารถทำได้	30	24
12	การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น	20	18
รวม (คะแนน)		300	270

ความสำเร็จจากการบริหารจัดการในระดับ “เข้าถึง” ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน คือ การบริหารงานของนายกเทศมนตรีที่มีความร่วมมือกับผู้นำชุมชน บุคลากร และภาคประชาชนด้วยความรัก ความสามัคคี และจิตอาสา ผู้บริหารเป็นบุคคลเข้าถึงง่าย ดำรงชีวิตด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลประชาชนในเชิงรุกตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่การรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้แห่งเดียวไปจนถึงการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาอาชีพเสริมให้แก่คนในชุมชนและผู้ยากไร้ ด้วยแนวทางดังกล่าวทำให้เทศบาลตำบลทัพทันสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นจำนวนมาก และหนึ่งในนั้น คือ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีการผสมผสานความร่วมมือระหว่างคนสามวัย การผสมผสานความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และครูผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการจัดการความรู้หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งนำเสนอรายละเอียดของนวัตกรรมดังกล่าวในตอนที่ 3 ต่อไป

ตอนที่ 3 นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการถอดบทเรียนนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน พบว่า เทศบาลตำบลทัพทันได้สร้างกระบวนการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคนสามวัยในกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ทั้งนี้ คนสามวัยประกอบด้วย ช่วงวัยแรก คือ นักเรียนปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน ช่วงวัยที่สอง คือ ผู้บริหารและคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน และช่วงวัยที่สาม คือ เครือข่ายผู้สูงอายุจากโรงเรียนผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลทัพทัน โดยทั้งสามช่วงวัยได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม กิจกรรมสาธิตการละเล่นพื้นบ้าน กิจกรรมประดิษฐ์ของเล่นจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน กิจกรรมการวาดภาพระบายสีโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติ กิจกรรมฝึกทำขนมจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน กิจกรรมเพาะพันธุ์ไม้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าว นอกจากช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนแล้ว ยังช่วยให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้สูงอายุ คณะครู และนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จนกระทั่งคนสามวัยเกิดการพัฒนาเป็นสายใยแห่งความรักความผูกพันที่มีให้แก่กัน ในขั้นตอนนี้จึงเป็นการง่ายในการขับเคลื่อนความรู้คู่คุณธรรมสู่นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในตำบลทัพทัน นอกจากนี้ นักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติในท้องถิ่นของตำบลทัพทัน นับเป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างน่าชื่นชม ดังเช่นเสียงสะท้อนของผู้ปกครองที่กล่าวว่า “หนูเคยทำท่าทางเหมือนว่าวันนี้แม่ลืม แม่จะไม่เล่านิทานให้ฟัง ลูกสาวก็มาอ่อนเรา ลูกจะรีบบอกว่าครูฝากนิทานเล่มใหม่มาแล้วนะแม่ วันนี้แม่ต้องเล่านะคะ ไม่งั้นหนูนอนไม่หลับคะ ตรงนี้เรารู้สึกดีมากเราได้ใช้ช่วงเวลานี้พูดคุยกับลูก ถ้ามมีเรื่องต่าง ๆ ของเขาที่โรงเรียน แล้วตอนท้ายเราจึงเล่านิทานให้เขาฟัง เขาได้เรียนรู้สิ่งดี ๆ ทุกคืนก่อนนอน แล้วผลดีอีกด้านคือ ดื่นนอนมาเขาจะยิ้ม จะเข้ามาอ่อน เขาจะอารมณ์ดีเบิกบานแจ่มใสคะ”

ขั้นที่ 2 การให้บริการหนังสือนิทานและสื่อการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลทัพทัน โดยเริ่มจากการจัดหาหนังสือนิทานใหม่ ๆ หมุนเวียนให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้ยืมไปอ่านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย กิจกรรมในส่วนนี้เป็นการรวมพลังกันของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงานการศึกษา นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ร่วมกับคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทัพทันได้ตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาให้บริการเป็นห้องสมุดนิทานที่ผู้ปกครองนักเรียนสามารถยืมกลับไปใช้ที่บ้าน โดยมีการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นว่าให้ผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นคุณพ่อหรือคุณแม่หรือคุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยายเป็นผู้เล่านิทานให้กับบุตรหลานได้ฟังก่อนนอนทุกวัน กิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ทุกคนในครอบครัวได้กระชับความสัมพันธ์และได้แสดงความห่วงใยให้แก่บุตรหลาน โดยเฉพาะผู้สูงอายุจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงสอดแทรกข้อคิด คำสอน หรือหลักธรรมะลงในนิทานเล่มนั้น ซึ่งเป็นการขัดเกลาทางสังคมในระหว่างที่ทำการกิจกรรมเล่านิทานก่อนนอนให้บุตรหลานฟัง ดังเช่นเสียงสะท้อนของผู้ปกครองที่กล่าวไว้ว่า “ประโยชน์ของมีนิทานใหม่ ๆ มาเล่าให้ลูกฟังก่อนนอนนั้นทางครูเขาจะออกแบบให้ทำซ้ำ ๆ กันจนเกิน 21 วัน โดยครูจะเตรียมนิทานมาในกระเป๋าลูกเราเลย ตรงนี้ทำให้เด็กเขาเริ่มจำเป็นนิสัย และเราก็เริ่มใช้เวลาเล่านิทานให้ลูกฟังทุกวัน มันเป็นการบังคับตัวหนู (ผู้ปกครอง) ไปใน

ตัวเลยด้วยค่ะว่าต้องมาอ่านหนังสือให้ลูกฟังนะ ต้องให้เวลากับเขา ตรงนี้คือการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้ลูกหนูค่ะ”

ขั้นที่ 3 การจัดการความรู้หลังกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ โดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลทัพทันได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าในหนึ่งสัปดาห์ต้องทำการบันทึกคลิปกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนของผู้ปกครองเพื่อคัดสรรและนำมาแบ่งปันในกลุ่มไลน์ (LINE) ของเครือข่ายผู้ปกครองและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทัพทัน กระบวนการดังกล่าวช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับเด็กเล็กและผู้ปกครองที่ได้เห็นตนเองในสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ปกครองได้ฝึกฝนทักษะการเล่านิทานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับเด็กเล็ก โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นคุณปู่คุณย่าคุณตาคุณยายของเด็กนักเรียนจะต้องเตรียมตัวและฝึกฝนการเล่านิทานร่วมกับเด็กเล็กก่อนที่จะทำกับบันทึกลงในอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการถ่ายทำเป็นไปตามสภาพจริงและมีเสียงหัวเราะผสมผสานไปตามธรรมชาติของแต่ละครอบครัว แม้ว่าคลิปเล่านิทานจะมีความซ้ำกันไปบ้างในแง่ของเนื้อหาจากหนังสือนิทานเล่มเดียวกันจนเด็กเล็กเอื่อยปากขึ้นมาว่าตนเองจำได้แล้วว่าผู้ปกครองก็เคยเล่าให้ตนเองได้ฟังในยามก่อนนอน แต่สิ่งนั้นถือเป็นการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้และจดจำเรื่องราวที่เป็นความทรงจำร่วมกันผ่านเนื้อหาสาระจากนิทานเล่มเดียวกัน นอกจากนี้การที่คณะครูได้นำคลิปกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนของผู้ปกครองหลาย ๆ เรื่องมาแบ่งปันในสื่อออนไลน์ยังช่วยสร้างความอยากฟังนิทานเล่มใหม่ ๆ ที่เด็กเล็กยังไม่เคยได้รับการเล่าจากผู้ปกครองของตนอีกทางหนึ่งด้วย ตลอดจนความภาคภูมิใจของผู้สูงอายุที่ได้สร้างความสุขให้กับบุตรหลานและเครือข่ายโรงเรียนผู้สูงอายุที่จะได้ร่วมชมคลิปกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนของผู้สูงอายุแต่ละท่านควบคู่กันไปด้วย ดังกล่าวนั้นวงจรความสุขจากกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นพลังสำคัญในการขยายผลจากความรู้ควบคู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน ดังเช่นเสียงสะท้อนของคุณยายที่ได้กล่าวไว้ว่า “ยายดีใจที่ได้ใช้เวลากับหลาน หนังสือที่นิทานครูเขาให้ใช้มันมีเล่มใหม่ ๆ หมุนเวียนมาเรื่อยทำให้เด็กติดใจ ยายเล่าไปเติมเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตแทรกเข้าไปด้วย สอนธรรมะเขาไปด้วย ลูกสาวก็มานั่งถ่ายคลิปไปส่งครูศูนย์เด็กเล็ก หนแรกก็อายกันกว่าจะถ่ายคลิปเล่านิทานได้สักเรื่อง แต่ทำไปเรื่อย ๆ มันรู้สึกสนุก วันไหนไม่ได้เล่านิทานเด็กเขาก็จะถามยายแล้วว่าวันนี้ไม่เล่านิทานรีไรง มันทำให้อยากมาเตรียมตัวเล่านิทานให้หลานฟัง มันรู้สึกขาดไม่ได้ไปเลย”

ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน พบว่า สามารถจำแนกได้เป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

(1) ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลทัพทัน ภาวะผู้นำเป็นพลังขับเคลื่อนให้องค์กรให้มุ่งไปสู่เป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จซึ่งท่านมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคนทั้งสามวัยให้สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ตำบลทัพทันให้เป็นตำบลแห่งประโยชน์สุขคือทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันได้ทำกิจกรรมด้วยความภาคภูมิใจและได้แก้ไขปัญหาด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรสารสนเทศทั้งหนังสือนิทานและสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็กรวมทั้งการขาดแคลนวิทยากรปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กซึ่งท่านนายกเทศมนตรีได้อุดช่องโหว่ตรงนี้ด้วยการสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อรวบรวมกำลังใจความรู้และความคิดสร้างสรรค์ของผู้สูงอายุมาเก็บไว้ให้เป็นเหมือนห้องสมุดที่มีชีวิตที่คอยให้คำแนะนำจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กเล็กและสร้างความอบอุ่นให้กับเด็กเล็กให้กับคณะครูเป็นบรรยากาศของครอบครัวทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งนี้สามารถส่งเสริมการอ่านไม่เพียงแต่เฉพาะเด็กในระดับปฐมวัยเท่านั้นแต่เชื่อมโยงไปจนถึงคณะครูผู้บริหารและผู้สูงอายุในชุมชน ดังที่บุคลากรของเทศบาลทัพทันได้สะท้อนไว้ คือ “นายกเทศมนตรีตำบลทัพทัน เปิดโอกาสให้ทำเรื่องใหม่ๆ (โครงการใหม่) เสมอ โดยให้เราไปคิดก่อน หลังจากนั้น ค่อยมาถาม หรือเรียกมาคุยกันว่าทำเรื่องนี้อย่างไร”

นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ที่สะท้อนถึงภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลทัพทันผู้ยอมรับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ดังเช่น นายกเทศมนตรีตำบลทัพทันซึ่งรับผิดชอบคืบเงินที่ถูกหักท้วงจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) โดยเห็นว่าเป็นการใช้เงินผิดประเภท ในกรณีจัดจ้างมหรสพดนตรีในการจัดงานลอยกระทงเมื่อหลายปีก่อน หลังจากที่ปลัดเทศบาลและบุคลากรได้ร่วมกันชี้แจงกับ สตง. หลายครั้งหลายหนแล้ว ในที่สุดเมื่อทราบว่าไม่ได้ผล นายกเทศมนตรีตำบลทัพทันได้แสดงความรับผิดชอบในการจ่ายเงินดังกล่าวด้วยตนเอง เป็นการแสดงความรับผิดชอบและปกป้องข้าราชการประจำ อีกทั้งยังแสดงมุมมองเชิงบวกต่อ สตง. ในเหตุการณ์นี้ว่า “ทำให้เราได้เรียนรู้หาวิธีสร้างสรรค์กิจกรรมอย่างอื่นแทน” ที่สำคัญนายกเทศมนตรีตำบลทัพทันก็สามารถรับคำท้วงติงมาสร้างสรรค์กิจกรรมให้เกิดขึ้นได้และสร้างประโยชน์ต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนด้านดนตรี “วงทัพทันแบนด์” แล้วนำมาแสดงในงานลอยกระทง แทนการจ้างมหรสพดนตรี หรือการถูกท้วงติงเรื่องการเช่าเครื่องเล่นมหาสนุกมาให้เด็กเล่นในงานวันเด็ก จึงเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมมาให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นและการละเล่นพื้นบ้าน โดยบูรณาการกับการจัดงานวันเด็กในปี 2562 ณ ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชาทองถิ่นและการเล่นพื้นบ้าน โดยบูรณาการกับการจัดงานวันเด็กในปี 2562 ณ ศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชาทองถิ่นและการเล่นพื้นบ้าน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุทัยธานี

(2) การบริหารจัดการเทศบาลตำบลทัพทันอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการวางแผนงาน การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้เทศบาลตำบลทัพทันมีการบริหารจัดการที่ดีจนได้รับรางวัลในระดับชาติมากมาย อาทิ รางวัลศูนย์เด็กเล็กดีเด่นแห่งชาติ รับรางวัลต้นแบบโรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งการมีคะแนนความโปร่งใสในระดับสูง สิ่งเหล่านี้เป็นพลังที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายผู้ประกอบการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลทัพทัน และส่งผลดีต่อคณะครูที่ได้รับความสะดวกราบรื่นในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเสริมประสบการณ์แก่เด็กนักเรียน ดังที่นายกเทศมนตรีตำบลทัพทันได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กรไว้ว่า “เราจะต้องรับฟังจากคนรอบข้างและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่าเขามองอย่างไร แล้วก็มาสรุป เรื่องนี้เราน่าจะคิดทำอย่างนี้นะ ทุกคนช่วยกันเติมเต็ม พอเสร็จงานแล้วเราก็จะมาสรุป เอ๊ะ ครั้งต่อไปเราจะพัฒนาอะไรอย่างไร นี่ก็เป็นสิ่งที่เราพร้อมแรงร่วมใจกันทำ”

(3) การสร้างพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชน เนื่องจากเทศบาลตำบลทัพทันได้ช่วยลดข้อจำกัดในใช้ทรัพยากรร่วมกันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลทัพทัน โดยได้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นหนังสือนิทานและสื่อการเรียนรู้กลับไปใช้งานที่บ้านเพื่อเสานิทานก่อนนอนให้บุตรหลาน พร้อมทั้งอัดคลิปไว้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในสื่อสังคมออนไลน์ได้ นอกจากนี้ยังมีกระบวนการสร้าง

ขวัญและกำลังใจผ่านการยกย่องความสำเร็จคลิปเล่านิทานก่อนนอน บนเวทีการจัดการความรู้หลังจากจัดกิจกรรมครบ 1 ปีอีกด้วย ความสำเร็จของการสร้างพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชนเช่นนี้ยืนยันได้จากสะท้อนของทีมงานของเทศบาลตำบลทัพทัน ที่ว่า “งานนี้พวกเราไม่เคยทำมาก่อน เปิดคุณู (Google) ดูกันแต่ละเรื่อง แล้วนำมาออกแบบเลยครับ” นอกจากนี้ยังมีเสียงสะท้อนจากทีมงานอีกท่านหนึ่งว่า “ความสำเร็จในครั้งนี้ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งหมด และน่าจะเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นนำไปประยุกต์ใช้ได้ด้วย เพราะว่าบางพื้นที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อยากทำแต่ชุมชนที่ไม่ชอบรับก็จบ เพราะฉะนั้น รู้สึกภาคภูมิใจมาก ๆ ที่ว่าทุกฝ่ายเหมือนกับความถี่ตรงกัน ทำอะไรก็ช่วยเสริมกันค่ะ”

จากที่กล่าวมาโดยลำดับจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลทัพทัน รวมทั้งการสร้างพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชนที่ตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องนี้ ทำให้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เรียบง่ายได้ยกระดับความสำเร็จขึ้นจนกลายเป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างได้ผล

สรุปและอภิปรายผล

การถอดบทเรียนจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านของเทศบาลตำบลทัพทันมีการบริหารจัดการตนเองตามหลักศาสตร์พระราชา และมีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูงสุด คือ “ระดับเข้าถึง” ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี ร่วมกับหลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรม ตลอดจนใช้หลักการบริหารงานภายในให้เป็นองค์กรแห่งประโยชน์สุข คือ มุ่งสร้างความสุขจากการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น Puntasen (2017) สำหรับการถอดบทเรียนจากนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพ พบว่า เทศบาลแห่งนี้มีพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคนสามวัย ขั้นที่ 2 การให้บริการหนังสือนิทานและสื่อการเรียนรู้ให้ได้ยืมไปอ่านโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และขั้นที่ 3 การจัดการความรู้หลังกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร หรือศาสตร์พระราชาที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นรากฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลทัพทัน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี (Charoenrath, 2008)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Chengklinchan (1999) ที่ระบุว่ากิจกรรมการส่งเสริมการอ่านควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งกิจกรรมควรช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาและการรู้หนังสือให้กับเด็กตรงกับผลการวิจัยที่ Chukovsky (1963); Cohen (1968); DeBriun-Parecki (2007); Dit-ung (2016) Pakdee (2012); Purcell-Gates (2000); Stavans & Goldenberg (2008); Suwannakhae (2014) ซึ่งเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างวัยได้ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลในครอบครัว ดังนั้นปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จของนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลทัพทัน ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี (2) การบริหารจัดการเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) การสร้างพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ (Banchanont, 2017) และ สอดคล้องกับทฤษฎีพุทธเศรษฐศาสตร์ซึ่งระบุไว้ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ย่อมมุ่งเน้นประโยชน์สุขส่วนรวม มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน (Puntasen, 2017)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนนี้ไปสู่อุ้งค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต ควรมีการศึกษาความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนา นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านในสภาพแวดล้อมดิจิทัลที่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคนต่างวัย

รายการอ้างอิง

- Banchanont, P. (2017). *An analysis of Thailand 4.0: national vision that still lacks details*. Retrieved From <https://www.bbc.com/thai/thailand-38527250>. [In Thai]
- Chaleysub, S. (1988). *Reading promoting* (2nd ed). Pathum Thani: Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Wittaya Longkorn Teacher College. [In Thai]
- Chantavanich, S. (2018). *Qualitative Research Methods*. (24th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Charoenrath, O, (Eds.). (2008). *Word of wisdom from His Majesty the King: Royal Guidance and Speech Processing " Philosophy of Sufficiency Economy"*. Bangkok: National Economic and Social Development Board Office of The Prime Minister. [In Thai]
- Chengklinchan, S. (1999). *Reading and Enhancing reading habits*. Bangkok: Thai Watana Panich. [In Thai]
- Chukovsky, K. I. (1963). *From two to five*. Berkeley: University of California Press.
- Cohen, D. H. (1968). The Effect of Literature on Vocabulary and Reading Achievement. *Elementary English*, 45(2): 209-213.
- DeBruin-Parecki, A. (2007). *Let's read together: Improving literacy outcomes with the adult-child*. CT: Greenwood publishing.
- Department of Local Government Promotion. (2011). *Local communities are sustainably inhabitable with the philosophy of sufficiency economy*. Bangkok: Department of Local Administration Promotion. [In Thai]

- Dit-ung, C. (2016). Potentiality of the Elderly Based on Concept of Sufficiency Economy in the area of Nong Kin Phen Subdistrict Administrative Organization, Warin Chamrab Sub-district, Ubon Ratchathani Province. *Journal of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University*, 12(1): 265-283. [In Thai]
- Kuhapinan, C. (2002). *Reading and reading promotion* (2nd ed.). Bangkok: Sophon Printing. [In Thai]
- Pakdee, T. (2012). Early childhood teachers in art activitiescreation by telling folk tales from the elderly living in Udon Thani primary school educational service area 2, Khumphavapee district to strengthen early childhood children' creativity. *Journal of education naresuan university*, 14(2): 35-45. [In Thai]
- Phasukyud, P. (2010). *Knowledge Management: KM Inside Edition*. Bangkok: Knowledge Management Institution. [In Thai]
- Prayukvong, W., Chongchorhor, C., & Phothiwichit, L. (2019). *The Sufficiency Economy Philosophy as an Approach to Innovation for Community Development: A Case Study of Local Administrative Organizations in Nakhon Sawan and Uthai Thani Provinces*. Bangkok: Thailand Research Fund. [In Thai]
- Puntasen, A. (2017). *Sufficiency Economy: The Genius and Royal Grace of His Majesty the King Maha Bhumibol Adulyadej the Great, Boromphon Bophit*. Bangkok: Rangsit University Press. [In Thai]
- Purcell-Gates, V. (2000). *Handbook of reading research*. New York: Erlbaum
- Stavans, A. & Goldenberg, G. (2008). Parent-child-adult storytelling. *Narrative Inquiry*, 18, 230-257.
- Suwannakhae, Y. (2014). How Do Asian Immigrant Parents Read to Their Children?: The Videotaped Observations. *Parichart Journal*, 26(2): 113-135.
- The Secretariat of the Prime Minister. (2017). *Thailand's twenty-year National Strategy Draft*. Retrieved from <https://www.gov.go.th>. [In Thai]